SANT ROMÀ DE TAVÈRNOLES
Llavorsí/Pallars Sobirà

Evolució de la població,
Any 1887, 49 habitants
Any 1930, 35 habitants
Any 1960, 12 habitants
Any 1986, 2 habitants
Any 1991, 3 habitants

NOM DE LES CASES
ANDREU, BATLLE, BLASI, CURIOS, FELIP, FORN, GEPO, MALLÓ, MALET, RECTORIA, SABIEL, SERIO, TONI

ACCÉS, CAMÍ FERRADURA
MUNICIPI, LLAVORSÍ
ALTITUD, 1.260 M
ABANDÓ....

Joan Tous. Sant Romà de Tavèrnoles. Imatge per cortesia del Consell Cultural de les Valls d'Àneu

SANT ROMÀ DE TAVERNOLES
"La festa major se celebrava el segon diumenge d'octubre. En aquell temps era habitual fer pujar a tocar el llauner de Rialp."
Se'n feia dos dies, amb ball a la plaça.." "Altres músics que havien estat presents a les festes majors de Sant Romà eren en Gabriel, que tocava el baix, el Serrador amb el cornetí i la trompeta, el Terrisaire Joanet de Martí amb el clarinet i en Xampanya amb la trompeta.."

Joan Bellmunt i Figueres. Fets, Costums i Llegendes. Pallars Sobirà III. Pagès ed. Lleida, 1995 pàg. 142

Segons MADOZ (1845) Tenia en aquell moment 9 cases i l'església de Sant Quirze, annexa de la parròquia de Rodés. Comptava amb 6 veïns (caps de casa) i 26 ànimes (habitants).

Joan Tous. Sant Romà de Tavèrnoles. Imatge per cortesia del Consell Cultural de les Valls d'Àneu

Segons Cinto de casa Batlle
L'Origen del poble fou el monestir de Sant Pere de Vellanega.
"Els frares tavernics tenien el seu convent central a Pallerols. Una bona colla d'ells van venir fins aquí on van construir un convent situat a les actuals bordes, vora el riu. Van desermar el terreny, van treballar les terres i van portar gent per tal d'anar treballant les seves possessions. Fou l'inici del naixement d'aquest poble. Van pujar aquí dalt, es treballà la terra, es féu l'església, el fossar, etc. i d'aquesta manera el nostre poble prengué vida i forma."

Joan Bellmunt i Figueres. Fets, Costums i Llegendes. Pallars Sobirà III. Pagès ed. Lleida, 1995 pàg. 142

"A Sant Romà, les anganilles, que habitualment eren utilitzades per les núvies, aquí també es feien servir per evacuar malalts des del poble fins a baix a la carretera, on s'agafaven i es portaven a Sort o Rialp, i és que no hi havia una manera de baixar la gent des d'aquí dalt que muntada a sobre d'un animal."

Joan Bellmunt i Figueres. Fets, Costums i Llegendes. Pallars Sobirà III. Pagès ed. Lleida, 1995 pàg. 144

Joan Tous. Església Sant Romà de Tavèrnoles. Imatge per cortesia del Consell Cultural de les Valls d'Àneu

Descripció de Bellmunt i Figueres,
"Quan arribem al poble ens trobem un munt de runes, les cases són caigudes, l'església tres quarts del mateix. Només una porta és oberta: cal Batlle. En Cinto, que ja ha ultrapassat els 70 anys, i la Teresa, que en té deu menys, són els que donen vida a aquest poble, ja que cap més família hi resideix."
"En Cinto Masa, de cal Batlle, als seus setanta anys passats encara ha de baixar cada dia fins a la carretera amb la mula carregada amb dos càntirs de llet per portar-los fins al pont d'Agulleri.." "Són dues hores de difícil camí, estret i tortuós.."
"Ens diu que tenen vaques, conills, gallines, i a més a més -diuen-, podem dir que tenim llum i agua"..
"Ens conviden a menjar i beure. La gent de cal Batlle ha estat molt i molt hospitalària amb nosaltres en aquesta tardor de 1991"

Joan Bellmunt i Figueres. Fets, Costums i Llegendes. Pallars Sobirà III. Pagès ed. Lleida, 1995 pàg. 138.